REGIONAAL ECONOMISCH AMBITIEDOCUMENT 2022-2025

REGIONALE SAMENWERKING OM HET LOKALE POTENTIEEL TE BENUTTEN!

Regio Rivierenland

Waarom samenwerken op regionale schaal?

Om lokale ambities te verwezenlijken, is vaak regionale samenwerking nodig. Die zorgt voor kennisontwikkeling en brengt lokale belangen en initiatieven samen. Het resultaat: slagkracht, een grotere naamsbekendheid en beleidsaandacht voor (de gemeenten binnen) de regio. Ook kunnen gebiedsopgaven integraal en op een groter schaalniveau worden aangepakt. Evenals maatschappelijke vraagstukken. Samen krijgen wij een grotere uitvoeringkracht. Daarmee kunnen wij sneller resultaten bereiken. Met regionale samenwerking ontwikkelen wij bouwstenen waardoor er o.a. een multiplier op de eigen investering kan worden gerealiseerd.

Wij werken samen vanuit onze ambitie: het economisch, sociaal en ecologisch kapitaal in onze regio verder versterken. In deze samenwerking hebben we al belangrijke resultaten geboekt. Zo stimuleren we innovatief ondernemen met het Regionaal Investeringsfonds. Met het Mobiliteitsfonds werken we samen aan een betere doorstroming, verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Met andere regio's én provincie Gelderland maken we - steeds meer als partners - de doelstellingen van Gelderland waar. Een recent voorbeeld hiervan is het binnenhalen van een Regio Deal voor FruitDelta Rivierenland. Met deze extra impuls kunnen we verder aan de slag met vraagstukken die er voor ons als regio én voor heel Nederland toe doen. Samen zetten we FruitDelta Rivierenland letterlijk en figuurlijk op de kaart.

Hans Beenakker
Voorzitter FruitDelta Rivierenland & Regio Rivierenland
Voorzitter Economic Board FruitDelta Rivierenland

Inhoud

Waarom samenwerken op regionale schaal? 2
Samenwerken om brede welvaart te stimuleren 3
Wat is de meerwaarde concreet? 3
Regionaal Economisch Ambitiedocument 4
Opgaven 5
- Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven 5
- Agribusiness 8
- Recreatie & Toerisme 11
- COVID-19 13

Uitdagingen 16
- Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven 16
- Agribusiness 17
- Recreatie & Toerisme 18

Financieel instrument 19
Advies Ecomomic Board 21
Overzichtstabel Opgaven 22
Overzichtstabel Uitdagingen 23

Het Huis FruitDelta Rivierenland

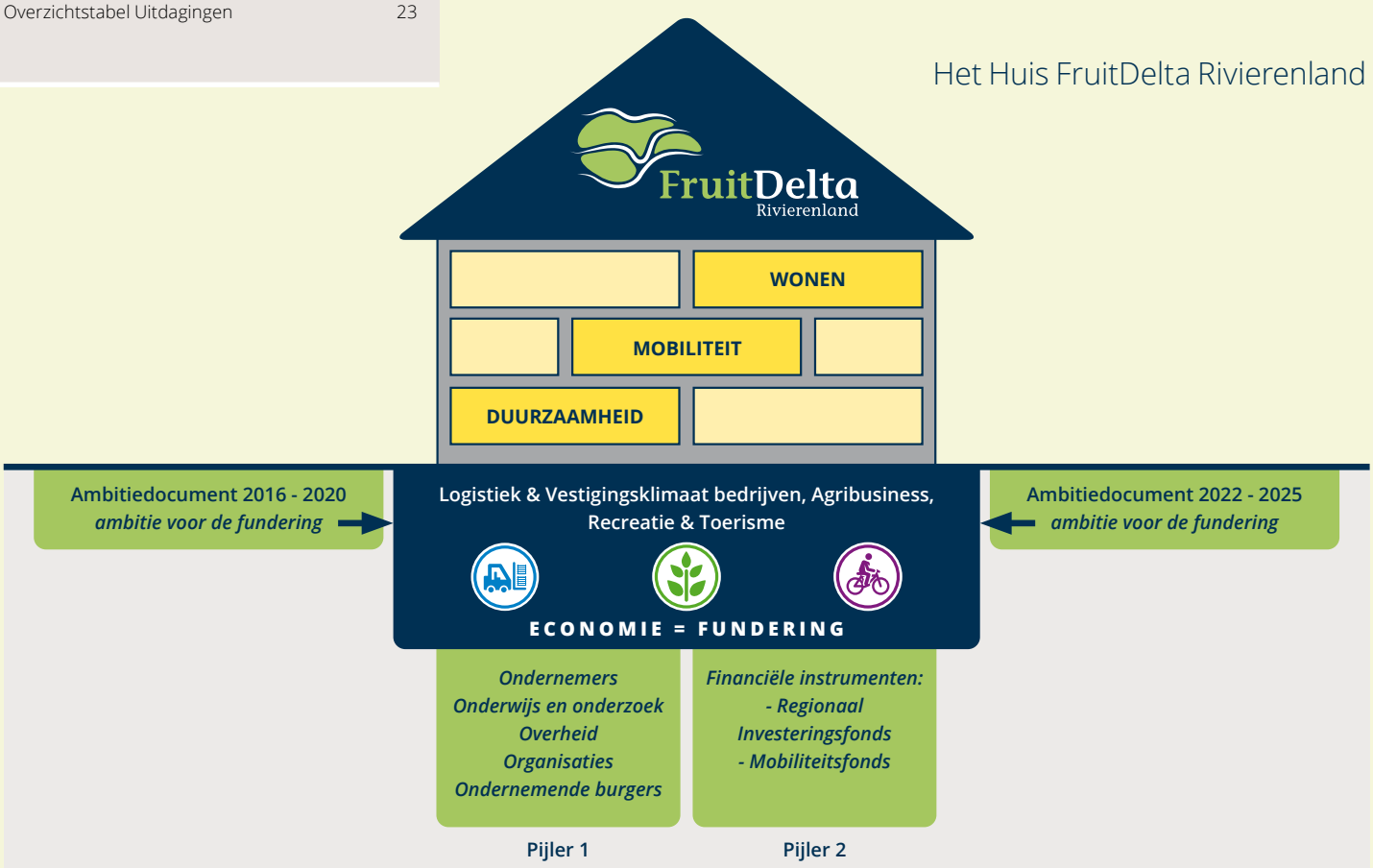

Samenwerken om brede welvaart te stimuleren

Sinds 2016 werken wij samen aan de economische ontwikkeling van Rivierenland. Dat doen wij op basis van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2016-2020 met bijbehorend uitvoeringsprogramma. Samen met ondernemers, onderwijs, onderzoek, organisaties en ondernemende inwoners (de O's) werken de acht gemeenten samen op economisch beleid om duurzame, brede welvaart te stimuleren. Het Regionaal Investeringsfonds (RIF) is er speciaal voor ondernemers en ondernemende inwoners. Het is dé steun in de rug voor iedereen met een goed plan.

Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland zet de regionale economische samenwerking door. Het proces is gestart om het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 uiteindelijk vast te stellen. Hieraan ging een open procedure vooraf. Partijen droegen hieraan bij door deel te nemen in de verschillende fasen daarvan. Wij streven een duurzame, brede welvaart na en houden in dit proces rekening met de brede context van de regio. Het resultaat is dit Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. Waarmee de regio bovendien beter op de kaart komt te staan bij Provincie Gelderland, het Rijk en in Brussel.

Dit Regionaal Economisch Ambitiedocument is vervolgens een bouwsteen voor een gezamenlijke, breedgedragen agenda voor de toekomst van de regio. Deze nieuwe Gebiedsagenda (2021) wordt gemaakt op basis van de overeenkomende belangen en opgaven van de samenwerkende gemeenten, provincie Gelderland en regionale partners. De acht gemeenteraden stellen het Regionaal Economisch Ambitiedocument vast voor de periode 2022-2025.

Wat is de meerwaarde concreet?

1. **Maatschappelijke opgaven aanpakken waarvoor samenwerking nodig is:** Op bovenlokale beleidsterreinen, zoals economie, mobiliteit, duurzaamheid en wonen, hebben gemeenten elkaar soms verplicht nodig om resultaten te boeken. Dit zijn maatschappelijke opgaven en beleidsterreinen die veelal strategisch van aard zijn. Daarbij moeten zij ook samenwerken met de andere O's: ondernemers, onderwijs/onderzoek, organisaties en ondernemende inwoners.
2. **Versnelling van resultaten door een grotere uitvoeringskracht:** Door de samenwerking tussen gemeenten, maar ook met de andere O's, kunnen wij sneller resultaten boeken op het gebied van werkgelegenheid en een prettig woon- en leefklimaat voor al onze inwoners (brede welvaart). Voor initiatieven vanuit de samenleving ontstaat er meer uitvoeringskracht en middelen. Dit versterkt de groei van de regio. De initiatieven van het RIF, maar ook de Regionale Energiestrategie (RES) zijn hiervan mooie voorbeelden.
3. **Een grotere naamsbekendheid en beleidsaandacht voor (de gemeenten binnen) onze regio:** De regio is het juiste schaalniveau voor samenwerking met de provinciale, Rijks- en Europese overheid op beleidsdossiers waarmee gezamenlijk gewerkt wordt aan de maatschappelijke opgaven van de toekomst, zoals het klimaatvraagstuk. FruitDelta Rivierenland wordt sinds 2018 genoemd in het coalitieakkoord van provincie Gelderland.
4. **Bouwstenen ontwikkelen voor financiële instrumenten van andere overheden:** Door de samenwerking tussen de gemeenten, maar ook met de andere O's, worden er bouwstenen ontwikkeld. Deze kunnen wij inzetten voor financiële instrumenten van de provincie (zoals de Gebiedsagenda), het Rijk (zoals de Regio Deal) en Europa. Hierdoor ontvangen wij geld en bereiken wij een multiplier van onze eigen investeringen, zoals met het RIF.
5. **Kennisontwikkeling:** Samenwerken op regionale schaal brengt lokale belangen en initiatieven samen. Daardoor ontstaat slagkracht. Een integrale aanpak van gebiedsopgaven wordt mogelijk op een groter schaalniveau. Deze integrale aanpak verhoogt het kennisniveau op lokale schaal omdat van elkaar kan worden geleerd. Door regionaal samen te werken, kom je lokaal verder. Een mooi voorbeeld is het project Gastvrije Waaldijk, waarin drie gemeenten samen optrekken.

Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025

Doel: Gericht stimuleren van toekomstbestendigheid en verzilveren van meerwaarde op de economische speerpunten, de fundamentele aanjagers van de brede welvaart (welzijn) in de regio.

Regionale economische focus op drie speerpunten

Uitgangspunten voor het nieuwe ambitiedocument 2022-2025

Rol regio

Een faciliterende en stimulerende rol van de (regionale) overheid om de krachten van de pentahelix-partners* zodanig te bundelen dat ondernemers optimaal in positie worden gebracht ten aanzien van de geformuleerde doelen in het Regionaal Economisch Ambitiedocument.
** Overheid, Ondernemers, Onderwijs/ Onderzoek, Organisaties, Ondernemende inwoners*

Economisch DNA van regio: crossovers tussen speerpuntsectoren

Uit de evaluatie van het eerdere ambitiedocument is gebleken dat de regio gekenmerkt wordt door crossovers tussen Agribusiness, Logistiek (hightech/maakindustrie - economie 4.0) en ICT. Daarnaast groeien ook de crossovers tussen Agribusiness en Recreatie & Toerisme in de vorm van verbrede landbouwactiviteiten en regionale ketens.

Essentiële instrumenten t.o.v. opgaven voor realisatie van de geformuleerde economische ambities

Regionaal Investeringsfonds, Economic Board, Mobiliteitsfonds, Regionaal Aquisitie Platform (RAP), FruitDelta Rivierenland, Samenwerkingsafspraken Bureau Toerisme Rivierenland.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven

Verduurzaming van een krachtige banenmotor:
Inzet op een toekomstbestendig logistiek ecosysteem, met focus op stimuleren van vitale werklocaties in de regio

Doelen:

- Stimuleren van samenwerking tussen de verschillende stakeholders in de logistiek (1.1)
- Faciliteren en ondersteunen van ondernemersgedreven initiatieven met focus op innovatie en verduurzaming (1.2)
- Schaalniveau van de regio overstijgen: een regionaal kruispunt tussen kennisas en transportcorridor (1.3)

Agribusiness

Excelleren in Europa als thuismarkt:
Renderende innovatieve ketens binnen de glastuinbouw, fruitteelt, paddenstoelenteelt en laanboomteelt

Doelen:

- Faciliteren duurzaam telen, economisch en ecologisch (2.1)
- Stimuleren technologisch innoveren (2.2)
- JA Ondersteunen maatschappelijke acceptatie door Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, MVO (2.3)

Recreatie & Toerisme

Regionale economische groei:
Van recreatie en toerisme in Rivierenland voor bezoekers en inwoners. Zodanig dat er jaarrond een optimale balans ontstaat tussen het aanbod aan vraaggestuurde vrijetijdsbeleving, de toeristische druk en de draagkracht van de omgeving

Doelen:

- Kwalitatieve en kwantitatieve stijging (extra overnachtingsplaatsen) van het aantal verblijfsaccommodaties passend bij de gewenste doelgroepen (3.1)
- Realisatie van extra dagattracties die jaarrond open zijn (3.2)
- Toename in bekendheid van de merken Betuwe, Bommelerwaard en Land van Maas en Waal bij de gewenste doelgroepen (3.3)
- Realisatie en behoud van aantrekkelijke wandel-, fiets- en vaarroutes door het landschap (3.4)

DNA: STIMULEREN VAN CROSSOVERS ⟷ **DNA: STIMULEREN VAN CROSSOVERS**

Bouwstenen van het nieuwe ambitiedocument 2022-2025:

- Regionale raadsessies met elke gemeente
- Input van verschillende O's vanuit de pentahelix
- Evaluatie 2016-2020
- Economische analyse van de regio

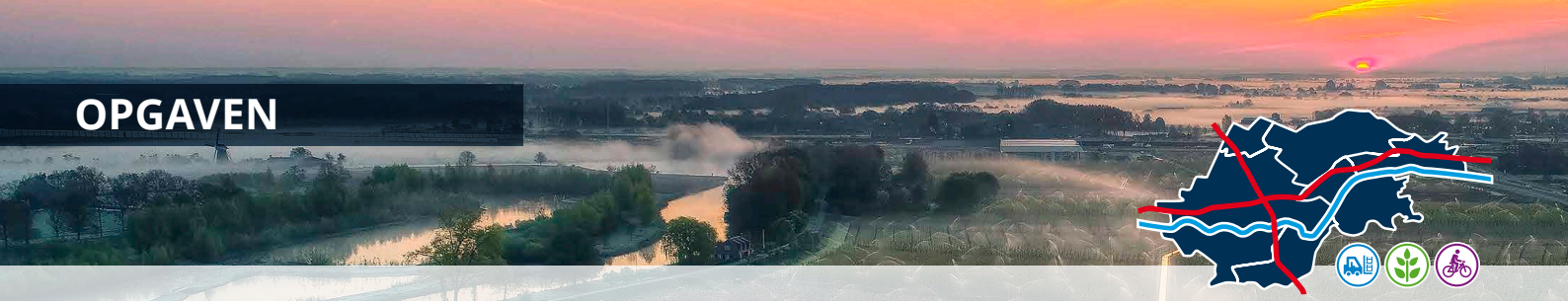

OPGAVEN

Specifieke economische **opgaven** voor elk speerpunt naar thema, waarmee de ambities van de speerpunten worden verwezenlijkt

De regionale economie heeft een aantal opgaven en uitdagingen voor de toekomst. In dit hoofdstuk leest u welke specifieke opgaven per economische speerpunt herkend worden en van belang zijn om de ambities op pag. 4 waar te maken.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven

Inzet op een slim en schoon logistiek ecosysteem, met focus op stimuleren van vitale werklocaties

THEMA
Woon & Leefklimaat

1. Opgave Stikstofaanpak
De provincie heeft beleid opgestart om te komen tot een pakket met Gelderse Maatregelen Stikstof (GMS). Dit om te zorgen dat, naast woningbouw, ook grotere projecten en initiatieven door kunnen gaan. Dit kan namelijk pas wanneer bij een negatief effect op Natura2000-gebieden er sprake is van compensatie. Beleidsmatig pakt Regio Rivierenland sinds 2021 integraal op via het PFO Ruimtelijke Kwaliteit met als doel: een gebiedsgerichte aanpak per regio om een structurele stikstofdaling voor verschillende regionale beleidsthema's te realiseren, zoals economie, wonen of mobiliteit. Om aan te sluiten bij de provinciale GMS-doelstellingen wordt hierbij niet alleen gekeken naar de speerpunten, maar naar alle sectoren in de regio die een structurele vermindering van emissie-uitstoot (op de langere termijn) kunnen waarmaken. Regionaal gezien zijn er met behulp van innovatie bijvoorbeeld mogelijkheden in de binnenvaart, veehouderij en glastuinbouw.
Rol overheid: Volgt de nationale ontwikkelingen op dit dossier met de regionale stikstofaanpak via het PFO Ruimtelijke Kwaliteit. Dat doet zij vanuit het economisch perspectief met als doel: voorkomen dat de beoogde economische ontwikkeling naar een toekomstbestendige regio vertraagt. Waar nodig, wordt samengewerkt met andere regionale partijen, zoals de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR).
Opgave draagt bij aan subdoelen 1.1 en 1.2.

2. Opgave Uitvoeren Regionaal Programma Werklocaties (RPW):
Gezamenlijk werk maken van duurzame groei en verduurzaming van bedrijventerreinen: aandacht, flexibiliteit, servicegerichtheid en maatwerk om bedrijven op de beste plek te krijgen. Subonderwerpen zijn:

- **Ruimtevraag logistiek:** De regio moet met een juiste ruimtelijke inpassing en kwaliteit laten zien dat zorgvuldig met de ruimte en landschap wordt omgegaan, ook om wildgroei van logistieke distributiecentra te voorkomen.

- **Solitaire vestigingen in het buitengebied:** Solitaire bedrijvigheid die volgens de huidige planologische inzichten op een bedrijventerrein thuishoort, horen volgens de provinciale omgevingsverordening niet te groeien in het buitengebied. Desondanks willen bedrijven, die vaak al van oudsher in het buitengebied zijn gevestigd, uitbreiden.

Rol overheid: Bedrijven op de juiste plek krijgen met het RPW, afsprakenkader en RAP. Zij moet zich flexibel en klantgericht opstellen naar het MKB. Er moet aanvullend regionaal onderzoek komen naar solitaire bedrijfslocaties (in het buitengebied) en de uitbreidingsbehoefte van deze bedrijven. In lijn met de Ruimtelijke Strategische Visie (2019) en RPW (2020) moet worden ingezet op clustering bij bestaande logistieke bedrijventerreinen die multimodaal ontsloten zijn.
Opgave draagt bij aan subdoel 1.3.

THEMA
Innovatiekracht

3. Opgave MKB toekomstbestendig

Rivierenland beschikt over bovengemiddeld veel MKB- en familiebedrijven die een belangrijk deel van de aanwezige werkgelegenheid verzorgen. Voor deze bedrijven ontstaan de komende jaren verschillende vraagstukken over hoe om te gaan met innovatie, nieuwe technologieën, arbeidsmarktvraagstukken en digitalisering/robotisering (economie 4.0). De focus t.a.v. deze opgave ligt daarom primair op het MKB, familiebedrijven en de hightech/maakindustrie. Deze laatste sector krijgt ook extra aandacht als onderdeel van de opgave COVID-19.
Rol overheid: Samen met ondernemersverenigingen, VNO-NCW en andere regionale stakeholders zorgen voor een verduurzaming van een krachtige banenmotor. Enerzijds betekent dit faciliteren, bijvoorbeeld met het RIF. Anderzijds is het ook belangrijk om parkmanagement (indirect) te stimuleren. Doel hiervan is realisatie van ondernemergedreven initiatieven die bijdragen aan de beschreven vraagstukken of maatschappelijke opgaven.
Opgave draagt bij aan subdoelen 1.1, 1.2 en 1.3.

THEMA
Arbeidsmarkt & Onderwijs

4. Opgave Kennisclusters

De regio beschikt niet over hbo- of wo-kennisinstellingen. Dit vraagt om creativiteit om te voorzien in alternatieve vormen van kennisclusters, voor kruisbestuiving tussen de speerpuntsectoren en het onderwijs. In de regio zijn er verschillende concepten waar ontmoeting, opleiding en bijscholing (op een werklocatie, nabij de ondernemer) kan plaatsvinden, zoals het Huis van de Logistieke samenwerking, Laanboomgebouw TCO en de Fruit Tech Campus.
Rol overheid: Stimuleren van organiserend vermogen. Doel hiervan is realisatie van ondernemersgedreven initiatieven die bijdragen aan arbeidsmarkt- en scholingsvraagstukken in de logistiek. Daarnaast deelnemen (via Logistics Valley Rivierenland, (LV-R) aan het bovenregionaal samenwerkingsverband Logistics Valley, voor ondersteuning van regionale projecten en opschaling/delen van projecten uit dit programma van de Gelderse Corridor.
Opgave draagt bij aan subdoel 1. 2.

5. Opgave Iedereen Groeit Mee

Door een betere aansluiting krijgen alle inwoners van Rivierenland meer kansen voor een duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt. Aandachtspunten: vaardigheden, instroom jongeren, zij-instromers, inclusie, flexibilisering en arbeidsmigratie (waaronder kenniswerkers).
Rol overheid: via de Regionale Arbeidsmarktagenda 2021: Participeren via het uitvoeringsplan van LV-R van RW-POA Rivierenland. Aanvullend ondernemersgedreven initiatieven stimuleren en met het RIF projecten faciliteren die hieraan bijdragen.
Opgave draagt bij aan subdoelen 1.1 en 1. 2.

6. Opgave Impact ondernemen

Ondernemen is meer dan winstdraaien. Het kan een bredere impact hebben op de omgeving. Ook in relatie tot een meer circulaire economie liggen hier nieuwe werkgelegenheidsmogelijkheden. Bijvoorbeeld in de maak- (refurbish)industrie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Verder wordt gekeken naar de mogelijkheden/wenselijkheid van inkoopaanpassingen. Deze kunnen de impact van ondernemen vergroten. Ook de andere twee speerpunten kunnen de ervaringen benutten die zijn opgedaan binnen het speerpunt Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven.
Rol overheid: Binnen Regio Rivierenland wordt samen met RW-POA Rivierenland en Werkzaak Rivierenland opgetrokken om ondernemers hierin te faciliteren.
Opgave draagt bij aan subdoelen 1.1 en 1.2.

THEMA
Mobiliteit

7. Opgave MIRT:

De ruimtelijke opgaven van Rijk en regio raken steeds meer verweven. Denk aan het inpassen van de toenemende mobiliteit, de ontsluiting van nieuwe woonwijken en het ruimtebeslag van energieopwekking. Daarom werken Rijk en regio in MIRT-trajecten samen aan de ruimtelijke inrichting van Nederland. De essentie: verbind meerdere opgaven in een gebied en zoek met een brede blik naar duurzame oplossingen.

- A2 knooppunt Deil - Vught

Naast een Verkenning naar een robuuste langetermijnoplossing voor de A2, wordt ook gewerkt aan veel maatregelen die al in de komende jaren genomen worden.

- Goederencorridors (A15)

Het goederenvervoer over de corridors moet in goede balans met de fysieke leefomgeving gebeuren; in balans met de kwaliteit en ontwikkeling van stad en land. Rivierenland is een belangrijke schakel in deze nationale goederencorridors. Hierbij is de uitdaging: Optimaal het economisch potentieel van de goede internationale bereikbaarheid en voorzieningen benutten en tegelijkertijd de negatieve effecten op milieu, duurzaamheid en veiligheid verkleinen.

Rol overheid: Vanuit Regio Rivierenland samen met regionale stakeholders samenwerken met het Rijk op de MIRT-trajecten.
Opgave draagt bij aan subdoel 1.3.

THEMA
Verduurzamen

8. Opgave Toekomstbestendige bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen van Rivierenland moeten behoren tot de meest toekomstbestendige van Nederland. We gaan samen met de ondernemers inzetten op duurzaamheid, klimaatbestendigheid, biodiversiteit, optimale circulaire terreinsamenwerking (4.0). Met parkmanagement dat niet enkel lokaal, maar ook regionaal inzet op toekomstbestendigheid. Een belangrijke voorwaarde is dat de eindgebruikers voldoende organiseren op de bedrijventerreinen.
Rol overheid: Stimuleren van organisatiegraad onder de eindgebruikers van werklocaties. Faciliteren van ondernemersgedreven initiatieven die bijdragen aan vitale werklocaties.
Opgave draagt bij aan subdoelen 1.1 en 1. 2.

Agribusiness

Toonaangevend renderende tuinbouw, binnen de Europese thuismarkt

THEMA
Woon & Leefklimaat

1. Opgave Ontwikkelruimte voor ondernemerschap: Teeltondersteunende Voorzieningen (TOV)

Binnen de verschillende Greenport-pacten in de regio zijn TOV (overkappingen voor hagel/zon, vliegenetten) noodzakelijk om renderende (primaire) productie mogelijk te maken:

- TOV die op een innovatieve manier bijdragen aan het verbeteren van de productie-omstandigheden, zonder afbreuk te doen aan de landschappelijke kwaliteit
- Level playing field binnen de regio t.a.v. TOV, ontwikkelen van een regionaal gedragen handleiding TOV

Rol overheid: Regio Rivierenland participeert in Greenport Gelderland via de pacten en faciliteert daarnaast dat er een regionaal gedragen handleiding komt. Met het RIF jaagt zij innovatieve TOV aan.

Opgave draagt bij aan subdoelen 2.1, 2.2 en 2.3.

2. Opgave landschappelijke inpassing bedrijvigheid en gebouwen

Ook voor de verschillende agribusinessketens die bestaan uit toelevering, productie, verwerking en afzet geldt het motto 'behoud door ontwikkeling'. Daarbij is schaalvergroting met bijbehorende gebouwen en machines een gegeven. Echter, die schaalvergroting heeft impact op het landschap en kan daar ook niet overal plaatsvinden. Dat levert maatwerk op locaties op:

- Schaalvergroting binnen de agribusiness levert een bijdrage aan de landschappelijke kwaliteit door een optimale inpassing
- Voor de verschillende activiteiten wordt de meest optimale locatie gezocht passend bij de schaalgrootte
- Schaalvergroting gaat ook samen met het aantrekken van arbeidsmigranten die op een maatschappelijk verantwoorde manier gehuisvest dienen te worden

Rol overheid: De eerder opgestelde Ruimtelijk Strategische Visie gebruiken als vertrekpunt voor de discussie met de regiogemeenten. Economische ontwikkeling vormgeven in samenhang met ruimtelijke kwaliteit waarbij Regio Rivierenland de facilitator is.

Opgave draagt bij aan subdoelen 2.1 en 2.3.

THEMA
Innovatiekracht

3. Opgave Datagestuurdheid, hightech

De aanwezigheid van MKB-bedrijven kenmerkt agribusiness. Om concurrerend op de Europese thuismarkt te kunnen blijven, is het noodzakelijk dat er aandacht is voor het gehele productieproces, van toelevering en productie tot afzet. Daarbij zullen ook hightech-bedrijven, de maakindustrie en startups een rol spelen. Dit hele proces dient te worden gestroomlijnd en gericht op economische en ecologische duurzaamheid, die maatschappelijk wordt geaccepteerd. Dit alles zal plaatsvinden binnen een economie die verandert (transitie, andere bedrijfsmodellen). Die verandering zal een versnelling krijgen door COVID-19:

- Binnen het productieproces op de bedrijven wordt automatisering/robotisering en digitalisering op grotere schaal toegepast. Hierbij maken bedrijven gebruik van de opgedane kennis bij de voorlopers
- Binnen de Rivierenlandse agribusiness wordt het principe van precisielandbouw met bijbehorende databehoefte verder vorm en inhoud gegeven

Rol overheid: Vanuit FruitDelta Rivierenland innovaties aanjagen bij de verschillende O's met cofinaciering via het RIF.
Opgave draagt bij aan subdoelen 2.1 en 2.2.

4. Opgave Toegevoegde Waarde binnen de totale keten (toelevering, productie, verwerking en afzet)

Binnen de agribusiness wordt gewerkt aan schaalvergroting in combinatie met meer toegevoegde waarde binnen de totale keten:

- Streven naar verdergaande ketenintegratie waarbij toelevering, productie, verwerking en afzet samenkomen en innovaties opzoeken
- Clustervorming van agribusinessbedrijven gericht op slagkracht en kennis-ontwikkeling. Indien nodig gericht bedrijven verleiden naar onze regio toe te komen en voldoende ruimte creëren voor zogenaamde start-ups, broedplaaten, fieldlabs, e.d.
- Zoeken naar nieuwe toepassingen van de bestaande producten uit de agribusiness als grondstof voor nieuwe producten
- Zoeken naar nieuwe producten/rassen en verpakkingsvormen (product- en markt-innovaties)
- Verkrijgbaarheid van streekproducten vergemakkelijken en verder optimaliseren (regionale ketens/local 4 local)

Rol overheid: Vanuit FruitDelta Rivierenland innovaties aanjagen bij de verschillende O's met cofinaciering via het RIF.
Opgave draagt bij aan subdoelen 2.1 en 2.2.

THEMA
Arbeidsmarkt & Onderwijs

5. Opgave Ontwikkelen en Benutten Arbeidspotentieel

Om voldoende voorbereid te zijn op de arbeidsmarkt van de toekomst is het wenselijk dat de benodigde vaardigheden en mindset ontwikkeld en regelmatig aangevuld/herijkt worden:

- Optimaal vormgeven van arbeidsparticipatie, uitgaande van het regionaal beschikbare arbeidspotentieel, in overleg met overheid en bedrijfsleven
- Daar waar tekorten ontstaan, strategieën ontwikkelen om die tekorten op te vullen met aandacht voor de korte, middellange en langere termijn
- Voor de verschillende doelgroepen (jonger/ouder, lager-/hogeropgeleiden, arbeidsmigranten) trajecten ontwikkelen in het kader van 'Leven Lang Leren'
- Fruit Tech Campus en Laanboomhuis verder ontwikkelen tot ontmoetingsplek voor kennisontwikkeling en -delen, en daarmee het regionale onderwijssysteem verder versterken
- Het is de uitdaging om jongeren voldoende toekomstperspectief te bieden binnen de regio. Dit is een integrale opgave waarbij een rol voor de overheid is weggelegd, maar zeker ook voor het bedrijfsleven. Vanuit het economisch perspectief valt te denken aan voldoende stageplekken voor mbo-, hbo- en wo-opgeleiden

Rol overheid: Binnen Regio Rivierenland is RW-POA Rivierenland het aanspreekpunt, hier komen partijen samen die betrokken zijn bij arbeidsmarkt en onderwijs.
Opgave draagt bij aan subdoelen 2.1 en 2.3.

THEMA
Verduurzamen

6. Opgave Circulariteit (economie zonder afval)

Rondom circulariteit komen concepten als kringlooplandbouw en biobased economy samen:

- Meer voorbeelden ontwikkelen van circulariteit, kringlooplandbouw en/of bio-based economy met impact op de biodiversiteit binnen de verschillende pacten Deze zichtbaar maken met zicht op mogelijke economisch haalbare concepten. Hierbij aansluiten bij de landelijke discussie die gevoerd wordt
- Verder werken aan verduurzaming gewasbescherming, vergroening koude middelen binnen de bestaande koelsystemen, opwekking hernieuwbare energie
- Asbestverwijdering weer oppakken onder het thema circulariteit: economie zonder afval

Rol overheid: Vanuit Regio Rivierenland samen met Greenport Gelderland organiseren en faciliteren dat kennis rondom circulariteit de regio binnenkomt en door de betrokken partijen wordt opgepakt.

Opgave draagt bij aan subdoelen 2.1, 2.2 en 2.3.

Recreatie & Toerisme

Optimale balans tussen jaarrond aanbod, toeristische druk en draagkracht van de omgeving

THEMA
Woon & Leefklimaat

1. Opgave Rivierbeleving & Recreatieplassen

De vier hoofdrivieren (Nederrijn/Lek, Maas, Waal, Linge) en recreatieplassen binnen de regio inzetten voor het versterken van de toeristische potentie, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. Doelstellingen van deze opgave:

- Meer aanbod (verblijfs- en dagrecreatie) binnen de verhaallijnen (DNA) van de rivieren
- Kwalitatief versterkte verblijfsvoorzieningen en dagattracties langs de rivieren
- Nieuwe vaarroutes op rivieren en fiets- en wandelroutes langs de rivieren

Rol overheid: (1) Regionaal Acquisitie Punt R&T, (2) Coördinatie van nulmeting van aanbod, gewenste doelgroep en op basis daarvan inventarisatie maken van marktruimte voor nieuw aanbod, (3) Financiering van initiatieven via RIF, (4) Faciliteren (in bestemmingsregels toestaan) van meer beleving langs bestaande routes, (5) Onderhouden van routes (off- en online)

Opgave draagt bij aan subdoelen 3.1, 3.2 en 3.4.

2. Opgave Gastvrije Binnensteden

Een goed functionerende gouden driehoek maakt het DNA van de steden zichtbaar (citymarketing), benut de cultuurhistorie van de binnensteden beter (door inrichting, branding) en versterkt de informatievoorzieningen. Hierdoor worden de binnensteden van Rivierenland nog aantrekkelijker voor inwoners en toeristen.
Doelstellingen van deze opgave:

- Meer dagrecreatief aanbod in binnensteden (van place to buy naar place to be)
- Meer overnachtingsmogelijkheden in binnensteden (bekende hotelketen of bed & breakfast) primair gericht op de inzichtzoeker en de stijlzoeker
- Fiets- en wandelroutes door cultuurhistorische binnensteden behouden en nieuwe ontwikkelen

Rol overheid: (1) Regionaal Acquisitie Punt R&T, (2) Coördinatie van nulmeting van aanbod, gewenste doelgroep en op basis daarvan inventarisatie maken van marktruimte voor nieuw aanbod, (3) Financiering van initiatieven via RIF, (4) Faciliteren (in bestemmingsregels toestaan) van meer beleving langs bestaande routes, (5) Onderhouden van routes (off- en online).

Opgave draagt bij aan subdoelen 3.1, 3.2 en 3.4.

3. Opgave Agrotoerisme

Vitaliseren van het platteland door: agribusiness met recreatie & toerisme te koppelen, biodiversiteit te versterken en de bekendheid en het imago van de regio te optimaliseren bij de doelgroepen inzichtzoeker, rustzoeker en verbindingszoeker.
We focussen ons gezamenlijk op de verhaallijn, ontwikkeling van klompenpaden en inpassing van streekproducten (bijvoorbeeld met een streekproductenroute naast de bestaande laanboomroute). Doelstellingen van de opgave:

- Meer kwalitatief aanbod verblijfs- en dagrecreatie in agrotoerisme door o.a. inbedding op bestaande agrarische bedrijven (bijv. fruitstallen langs routes, beleving van streekproducten)
- Promotiemiddelen inzetten om de gewenste doelgroep te trekken (door gezamenlijk te focussen op de verhaallijn en inpassing van streekproducten)

- Meer beleving van streekproducten (door focus op streekmerk, attractiepark, ambachten)
- Mogelijkheden in de bestemmingsregels (ruimtelijke ordening) creëren voor bijvoorbeeld B&B's, streekwinkels en andere (neven)activiteiten

Rol overheid: (1) Regionaal Acquisitie Punt R&T, (2) Coördinatie van nulmeting van aanbod, gewenste doelgroep en op basis daarvan inventarisatie van marktruimte voor nieuw aanbod, (3) Financiering van initiatieven via RIF, (4) Financiering door een financiële bijdrage aan BTR, (5) Bijeenkomsten organiseren t.b.v. samenwerking ondernemers, BTR en gemeente, (6) Marketing en promotie van aanbod agrotoerisme en streekproducten met jaarlijkse invulling in jaarplan BTR, (7) Promotie van streekproducten via eigen communicatiekanalen (afgestemd met BTR), (8) Aanpassing van bestemmingsregels om meer mogelijkheden voor agrotoerisme te creëren.
Opgave draagt bij aan subdoelen 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4.

4. Opgave Cultuurhistorische Landmarks

Krachtige verhaallijnen optekenen die de cultuurhistorische landmarks aan elkaar verbinden en de geschiedenis (bijvoorbeeld van de Romeinen - Limes - en de Nieuwe Hollandse Waterline) tot leven brengen. Hierdoor worden deze landmarks meer zicht- en beleefbaar en aantrekkelijk voor bezoekers. Afstemming met andere beleidsopgaven, zoals de verduurzamingsopgaven uit de RES, is hierbij van belang om de cultuurhistorische landschappelijke waarden te behouden en daarmee de aantrekkingskracht op de toeristen. Doelstellingen van deze opgave:

- Aangepast beleid waardoor meer ontwikkelingsmogelijkheden bij cultuurhistorische landmarks ontstaan
- Meer aanbod (verblijfs- en dagrecreatie) binnen de verhaallijnen van de cultuurhistorische landmarks
- Meer promotie en beleefbaar maken van verhaallijnen met cultuurhistorische landmarks gericht op de inzichtzoeker
- Nieuwe wandel-, fiets- en vaarroutes langs cultuurhistorische landmarks

Rol overheid: (1) Beleid aanpassen waardoor meer mogelijk wordt in en bij cultuurhistorische landmarks, (2) Regionaal Acquisitie Punt R&T, (3) Coördinatie van nulmeting van aanbod, gewenste doelgroep en op basis daarvan inventarisatie van marktruimte voor nieuw aanbod, (4) Financiering van initiatieven via RIF, (5) Marketing en promotie van cultuurhistorische landmarks (en verhaallijnen) door jaarlijkse invulling in jaarplan BTR, (6) Faciliteren (in bestemmingsregels toestaan) van meer beleving langs bestaande routes.
Opgave draagt bij aan subdoelen 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4.

5. Opgave Regiopromotie

Een sterke marketing en promotie van de streken Betuwe, Bommelerwaard en Land van Maas en Waal waardoor hun naamsbekendheid stijgt en er spreiding van doelgroepen over seizoenen en streken plaatsvindt. Belangrijk daarbij is dat die belevingen in de etalages worden gezet die de gewenste doelgroepen aantrekken. Daarnaast ook het ontwikkelen van kennis (data) en jaarrond, regionaal afgestemd toeristisch aanbod waarvan de activiteiten elkaar versterken. Zo heeft Rivierenland als bestemming veel te bieden en trekt de regio bezoekers naar de verschillende streken. Doelstellingen van deze opgave:

- Gericht jaarrond aanbod promoten (stimuleren jaarrond toeristisch aanbod)
- Meer naamsbekendheid van de streken Betuwe, Bommelerwaard en Land van Maas en Waal, met gerichte marketing waardoor spreiding over de streken tot stand komt
- Meer bezoekers uit andere streken trekken door de streken in de promotie met elkaar te verbinden (beleving van de ene streek promoten in de andere)

Rol overheid: (1) Financiering middels een financiële bijdrage aan BTR, (2) Marketing en promotie van de streken door jaarlijkse invulling in jaarplan BTR, (3) Streekpromotie via eigen communicatiekanalen (afgestemd met BTR).
Opgave draagt bij aan subdoel 3.3.

THEMA
COVID-19

Het thema COVID-19 is tijdelijk. We kunnen op dit moment nog niet overzien welke gevolgen deze pandemie voor de regionale economie op de langere termijn zal hebben. Sommige sectoren floreren terwijl andere het heel zwaar hebben en nu nog met steunmaatregelen in de lucht worden gehouden. Anderzijds zijn organisaties meer overtuigd geraakt van de noodzaak om technologie te moderniseren en digitale businessinitiatieven te versnellen.

Gedurende de looptijd van het ambitiedocument (eind 2022) willen we u informeren over de gevolgen van deze pandemie op de regionale economie. Wanneer blijkt dat, als gevolg van de pandemie, aanvullende opgaven en/of speerpuntsectoren benoemd moeten worden, leggen wij deze gedurende de looptijd van het ambitie-document aan de colleges van de gemeenten voor. In Q3 van 2021 verschijnt een informatiespecial over de economische impact van COVID-19 als aftrap hiervan.

Naar de toekomst toe verwachten we dat de strategische vraagstukken als gevolg van COVID-19 zich nadrukkelijker, sneller en significant anders zullen manifesteren. Dat blijkt ook uit de gemaakte economische analyse. Het is nog altijd moeilijk om een reële inschatting te maken van wat dat concreet behelst. Daarom luidt het voorstel om met behulp van deze opgave nadrukkelijk te blijven monitoren en signaleren of de gevolgen van COVID-19 op de regionale economie zodanig van invloed zijn dat ambities, opgaven of speerpunten aangepast moeten worden.

Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan:

- Focus op de crossovers die aansluiten op het economisch DNA (pag. 1) met specifieke aandacht voor Hightech/ Maakindustrie (economie 4.0) als nieuw potentieel speerpunt van economische ontwikkeling van de regio
- Het inkomen van veel zzp'ers staat onder druk als gevolg van de crisis. Voor deze groep zijn steunmaatregelen ontwikkeld, maar de groep is zo divers dat de beschikbare (generieke) maatregelen niet voor iedereen geschikt zijn. Monitoring is daarom gewenst als onderdeel van deze opgave, om zo te bepalen of op termijn aanvullende maatregelen van meerwaarde kunnen zijn
- Monitoring van de zwaargetroffen sectoren detailhandel, horeca en evenementen
- Monitoring van de dominante (conjunctuurgevoelige) sectoren in de regio, zoals logistiek. Deze lijken vooralsnog beperkt hinder te ondervinden van de pandemie
- Monitoring versnelde trendontwikkeling op het gebied van digitalisering, automatisering, etc.

Rol overheid: Mogelijkheid om het ambitiedocument eind 2022 tussentijds aan te scherpen: nieuwe/andere economische opgaven als gevolg van de COVID-19 pandemie.

LEGENDA

De geformuleerde opgaven voor de regionale economie uit dit ambitiedocument kennen niet uitsluitend een economisch karakter, maar zijn vrijwel altijd integraal van belang op het versterken van de brede welvaart van ons gebied. Concreet betekent dit dat opgaven in regionaal verband ook via andere beleidstafels van regionale samenwerking aan bod komen of gestimuleerd worden.

Een overzicht per thema:

Woon & Leefklimaat
Als regiogemeenten integraal verankerd in de Regionale Woonagenda 2020, regionale samenwerking arbeidsmigranten en het PFO ruimtelijke kwaliteit (stikstof).

Innovatiekracht
Als regiogemeenten integraal verankerd in het Regionaal Investeringsfonds en het Mobiliteitsfonds.

Arbeidsmarkt & Onderwijs
Als regio integraal te verankeren in de Regionale Arbeidsmarktagenda 2021 (RW- POA Rivierenland).

Lobby & Branding
Als regio verankerd in het jaarplan Lobby & Branding (AB Regio Rivierenland).

Mobiliteit
Als regiogemeenten integraal verankerd in de Regionale Mobiliteitsvisie 2018.

Verduurzamen
Als regiogemeenten integraal verankerd in de Regionale Energie Strategie (RES) en Regionale Adaptatie Strategie (RAS).

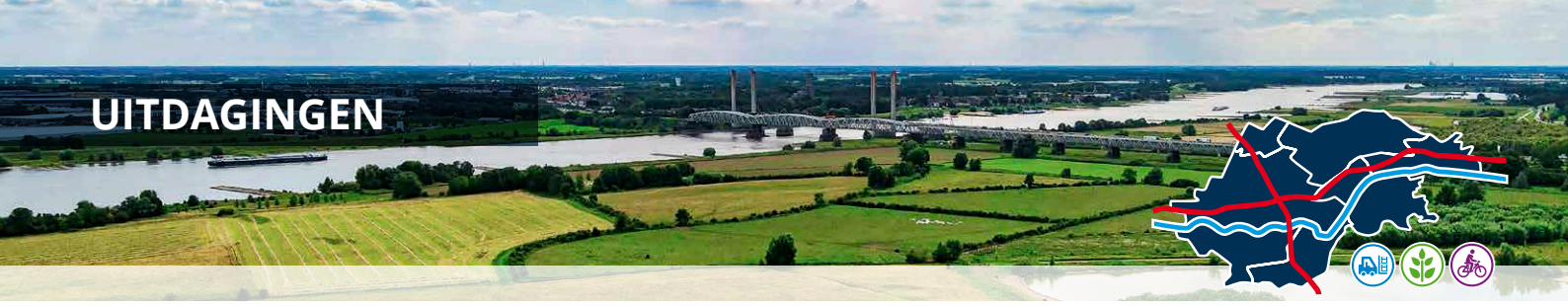

UITDAGINGEN

Uitdagingen zijn opgaven die niet primair vanuit het Regionaal Economisch Ambitiedocument worden uitgevoerd en waarvan andere regionale stakeholders de trekker zijn. De regionale pentahelix-samenwerking levert hierbij een slimme meerwaarde op.

In dit hoofdstuk leest u welke specifieke uitdagingen per economische speerpunt herkend worden en hoe deze van belang zijn om de geformuleerde ambities (pag. 4) te verwezenlijken.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven

Inzet op een slim en schoon logistiek ecosysteem, met focus op stimuleren van vitale werklocaties

1. Logistiek als vitale sector in crisistijd versus problematisch imago

Logistiek staat middenin de samenleving, maar als mensen het over logistiek hebben, blijft het vaak beperkt tot transport van A naar B. Logisch dat iedereen dan aan vrachtauto's en grote distributiecentra denkt. De logistiek in deze regio is vervlochten in onze economische structuur (DNA), kent uiteenlopende cross-overs en is veel meer hightech dan mensen denken. Maar ook erg in zichzelf gekeerd als het gaat om het delen van al deze innovatieve techniek.

Rol Overheid: De sector bezit een schat aan kennis, ervaring en informatie waarmee andere sectoren hun voordeel kunnen doen. Logistiek stopt niet bij de regiogrens. Daarom wordt ingezet op deelname (via LV-Rivierenland) in het bovenregionaal samenwerkingsverband Logistics Valley voor ondernemersgedreven initiatieven die meer samenwerking door partners in de logistiek oplevert. Daarnaast is er ondersteuning van deze regionale projecten en worden projecten uit de Gelderse Corridor opgeschaald/gedeeld. Faciliteren met behulp van instrument RIF.

Uitdaging draagt bij aan subdoelen 1.1 en 1.3.

2. Stimuleren gebruik alternatieve modaliteiten

De keuze voor een modaliteit, en een eventuele modal shift, wordt vooral genomen op criteria als kosten, snelheid en flexibiliteit. In toenemende mate speelt duurzaamheid daarbij ook een rol. De Gelderse Corridor kenmerkt zich door de unieke ligging en de mogelijkheden voor multimodaliteit: snelwegen, ligging aan de rivieren, beschikbaarheid van een (container)terminal en een railterminal in ontwikkeling op de Betuweroute. Toch vinden verladers en logistiek dienstverleners het lastig om het asfalt los te laten. Met name het MKB, dat dominant aanwezig is in onze regio, moet daarbij geholpen worden.

Rol overheid: Aansluiten bij nationale en provinciale (MIRT-)trajecten en/of faciliteren

van lokale initiatieven van regionale stakeholders, zoals Logistics Valley Rivierenland.
Uitdaging draagt bij aan subdoel 3.3

3. Stimuleren schone brandstoffen
Dit behelst de transitie naar duurzame brandstoffen en andere energiedragers voor transport over weg en water (modal shift) binnen de goederenvervoercorridors. En ook het koppelen van de transitiestrategie naar duurzame energiedragers op landelijke schaal.
Rol overheid: Aansluiten bij uitwerkingsprogramma's op lands(deel) via de MIRT-studies en provinciale initiatieven faciliteren op het gebied van Clean Energy Hubs.
Uitdaging draagt bij aan subdoel 1.3.

Agribusiness

Toonaangevend renderende tuinbouw, binnen de Europese thuismarkt

1. Licence2produce: netwerken & verbinden
Voor de maatschappelijke acceptatie binnen de regio, Nederland en de Europese thuismarkt is het cruciaal dat de agribusiness zijn verhaal kan uitleggen aan de markt en diens afnemers. Wanneer de sector verantwoord bezig is op de gestelde ambities, moet dat ook worden uitgedragen aan de verschillende (discussie)tafels:

- Binnen de regio uitdragen hoe de agribusiness bezig is en hoe de verbinding met de inwoners gelegd kan worden (local2local, Kom-in-de-Kas Dagen)
- Binnen de provincie aangeven dat de Greenport-pacten binnen de regio economisch bovengemiddeld scoren in de provinciale en nationale benchmark. Vanuit de Greenport-pacten en Regio Rivierenland wordt gericht gewerkt aan een duurzame economisch verantwoorde sector
- Binnen onze netwerken benoemen dat Greenport Gelderland de 7de Greenport is binnen Nederland
- Binnen het Rijk nadrukkelijk verwoorden hoe de Greenport-pacten verweven zijn binnen het Regionaal Economisch Ambitiedocument, Regio Deal FruitDelta Rivierenland en de Gebiedsagenda

Rol overheid: Regio Rivierenland werkt gericht en proactief aan het netwerken en verbinden met Greenport Gelderland en de verschillende overheden op provinciaal en nationaal niveau.
Uitdaging draagt bij aan subdoel 2.3.

2. Bereikbaarheid en ontsluiting
Agribusiness gaat gepaard met vervoerstromen: de toelevering van producten en diensten, het interne vervoer van de gerealiseerde producten en de afvoer van het eindproduct. Deze stromen vinden plaats binnen de regio en binnen Europa als onze thuismarkt:

- Binnen de regio is behoefte aan verdere optimalisatie van de toelevering en afvoer van producten, rekening houdend met de capaciteit van de huidige infrastructuur. Aspecten van snelheid van de aan-/afvoer in relatie tot (verkeers)veiligheid dienen hier ook aan de orde te komen

- Om onnodige vervoerstromen zoveel mogelijk te vermijden, moeten de productie en verwerking dichter bij elkaar plaatsvinden binnen de regio. Of het vervoer van halffabrikaten moet worden gestimuleerd

Rol overheid: Vanuit Regio Rivierenland in overleg met de verschillende Greenport-pacten deze opgave verder invulling geven o.b.v. een toekomstige ambitie en de huidige problematiek.
Uitdaging draagt bij aan subdoel 2.1.

3. Energie en watergebruik

Energie en water (klimaatadaptatie) zijn belangrijke inputfactoren voor de agri-business. Als belangrijke energieverbruiker (opslag en vervoer) en waterverbruiker (vorst, zon, droogte) is het de uitdaging om hierop te acteren:

- Verminderen van het energieverbruik en overstappen op hernieuwbare energie, waarbij de bestaande agribusiness-activiteiten als vertrek worden genomen. Ook de bestaande gebouwen gebruiken voor opwekking van hernieuwbare energie (zonnepanelen)
- Aandacht voor kwaliteit en kwantiteit van het water, zodat water als productie-factor geen belemmering vormt voor de agribusiness

Rol overheid: Regio Rivierenland faciliteert, o.a. in samenwerking met het Water-schap Rivierenland (RAS), dat de betrokken stakeholders rondom energie en water hierover met elkaar praten. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de bestaande structuren rondom de Regionale Energiestrategie (RES).
Uitdaging draagt bij aan subdoel 2.1.

Recreatie & Toerisme

Optimale balans tussen jaarrond aanbod, toeristische druk en draagkracht van de omgeving

1. Recreatieve routes versterken

Onderdeel van de Regionale Mobiliteitsagenda is het creëren van goede knoop-punten (overstappunten) bij de NS-stations waar bezoekers over kunnen stappen op een ander mobiliteitsvorm, bijvoorbeeld de fiets. Daarin is ook aandacht voor het verbinden van de snelfietsverbindingen met de NS-stations en voor het stimuleren van vormen van deelmobiliteit, bijvoorbeeld een (elektrische) OV-fiets.

Rol overheid: Deze uitdaging wordt vanuit de Regionale Mobiliteitsagenda opgepakt. Om die reden is het hier niet als aparte opgave gedefinieerd voor het speerpunt R&T. Binnen de R&T-opgaven die bijdragen aan de doelstelling om aantrekkelijke wandel-, fiets- en vaarroutes te realiseren, wordt vanuit de recreatieve routes wel de verbin-ding gelegd met deze knooppunten.
Uitdaging draagt bij aan subdoel 3.4.

Evaluatie Regionaal Investeringsfonds (RIF)

Het RIF is het financiële instrument om innovaties binnen en tussen de speerpuntsectoren te stimuleren uit het vorige ambitiedocument. Uit de evaluatie ervan bleek dat het RIF een waardevol instrument is om ondernemers en burgers in de regio te stimuleren tot innovatie, verduurzaming en intensievere samenwerking. Het instrument wordt breed gewaardeerd. Meer informatie over het RIF en de gehonoreerde projecten vindt u via deze link: https://www.fruitdelta.nl/regionaal-investeringsfonds/

Positieve punten van het instrument RIF zijn:

1. Het biedt relatief laagdrempelig toegang tot middelen voor haalbaarheidsstudies en uitvoering van projecten.
2. Multiplier van 4,4: met elke euro die in het RIF is gestoken, wordt van andere partijen € 3,40 gemobiliseerd.
3. De projecten hebben in circa 50% van de projecten geleid tot extra omzet (gemiddeld € 50.000,-), behoud of nieuwe werkgelegenheid, versterking van concurrentiepositie en/of verduurzaming.
4. Het afhandelingsproces; de meeste aanvragers waarderen dit positief.
5. De onafhankelijkheid van de Economic Board, met deskundigen uit verschillende sectoren die een adviserende rol hebben.

Daarnaast komen ook enkele verbeterpunten naar voren:

1. De mogelijkheden bezien voor opschaling van projecten, zodat een grotere impact kan worden bereikt. O.a. door soortgelijke projecten te bundelen of verbinding te zoeken met andere fondsen en subsidies (Provincie, Rijk, EU).
2. Expliciete communicatie over waarom bepaalde projecten worden ondersteund c.q. afgewezen, zowel richting projectindieners als gemeenten en een breder publiek. Hierbij kunnen de leden van de Economic Board meer als ambassadeur optreden.

Alternatieve vormen voor een financieel instrumentarium

Op basis van de verkregen input zijn alternatieve vormen voor een financieel instrumentarium genoemd t.a.v. hun effectiviteit voor het gewenste doel.

Crowdfunding: Dit instrument biedt aan de voorkant geen zekerheid dat het benodigde beschikbare budget voor realisatie van de (vaak nog niet concrete) opgaven er komt. Bovendien vergt het veel administratief werk. Daarmee is crowdfunding niet geschikt voor het verzamelen van de inleg voor het instrument. De initiatiefnemer kan wel worden gestimuleerd om het als cofinancieringsvorm aan te wenden. Daarmee toont hij of zij immers ook draagvlak aan voor het betreffende initiatief.

Revolverende fondsen: Dergelijke fondsen zijn zeer geschikt voor projecten waar op korte termijn rendement wordt behaald. Maar minder voor projecten (stimulatie van crossovers tussen speerpuntsectoren) waarbij het economisch rendement minder op de voorgrond staat en veelal op de langere termijn wordt verwacht.

EU-gelden: Het aantrekken hiervan (maar ook middelen van het Rijk en Provincie) is zeker interessant. Provinciale- en Rijksgelden zijn in de afgelopen periode ook benut. Denk hierbij aan projecten als: Leren/innoveren in de tuinbouw, Laanboomgebouw, Streekpad Betuwe, Logistieke Campus en de Regio Deal. Voor EU-gelden ligt dit gecompliceerder. Europese ondersteuning kent veel voorwaarden en langdurige administratieplichten. Daarnaast is het schaalniveau van de regio in veel gevallen te klein. Dit geldt zelfs voor de provincie Gelderland in Europees verband.

Daarom wordt vanuit het jaarplan Lobby & Branding nadrukkelijk de samenwerking gezocht met het Landsdeel-Oost, om de regio binnen Europa beter te positioneren. Dit kent wel een lange doorlooptijd voordat de vruchten daadwerkelijk kunnen worden geplukt.

Advies Economic Board (EB)

De EB adviseert om de gemeentelijke inleg te verlagen. Hiermee houdt zij rekening met de druk op de gemeentelijke begrotingen. Daarnaast adviseert de EB om de maximale bijdrage aan een project te verlagen in combinatie met het leggen van de verbinding met andere fondsen en subsidies (cofinancieringen). Tot slot adviseert de EB niet te kiezen voor een revolverend fonds. Dit vanwege de hogere uitvoeringskosten en omdat dergelijke fondsen al bestaan. De EB stelt dat het RIF juist ook bedoeld is om ondernemers te steunen bij het realiseren van innovaties die niet per definitie op korte termijn zicht geven op een verdienmodel, maar die wél het regionale vestigingsklimaat versterken en verduurzamen.

NIEUW FINANCIEEL INSTRUMENT

Er is een voorkeursvariant uitgewerkt voor de invulling van een nieuw financieel instrument. Dit is gebeurd op basis van de evaluatie, de bereikte resultaten in de afgelopen vier jaar met het RIF, het advies van de EB, de onderzochte alternatieven en de opgehaalde input (o.a. bij ondernemers, de EB, bestuurders, alsook tijdens de regionale raadsbijeenkomst van 22 maart 2021).

Het voorstel is om het RIF voort te zetten in een Regionaal Stimuleringsfonds met een jaarlijks gemeentelijke inleg van € 2,- per inwoner. Dit fonds dient specifiek om innovaties binnen en tussen de speerpuntsectoren te stimuleren. Projectindieners die een bijdrage van meer dan € 50.000,- aanvragen, moeten als aanvullende voorwaarde overige cofinanciering buiten de eigen inbreng (bijvoorbeeld via OostNL, provinciale fondsen of crowdfunding) aantonen. De maximale bijdrage aan uitvoeringsprojecten wordt 25% van de projectkosten met een maximum van € 80.000,-. De EB blijft als onafhankelijk board de beoordeling en advisering doen.

Thema's voor de regionale economie uitgewerkt naar **opgaven**

COVID-19	• Hightech/maakindustrie als nieuw potentieel speerpunt van economische ontwikkeling van de regio • Monitoring van ZZP'ers als meest kwetsbare doelgroep • Monitoring van de sectoren detailhandel, horeca en evenementen • Monitoring conjunctuurgevoelig sectoren, zoals de logistiek, die dominant zijn in de regio qua werkgelegenheid, maar op dit moment (gelukkig) slechts gefragmenteerd hinder ondervinden van de coronacrisis • Versnelde digitalisering op het gebied van automatisering, robotisering, Artificial Intelligence, Internet of Things en Industry 4.0		
Woon & Leefklimaat	• Stikstofaanpak • Uitvoeren RPW: - *Solitaire aanwezigheid in het buitengebied* - *Ruimtevraag logistiek*	• Landschappelijke inpassing bedrijvigheid en gebouwen • Ontwikkelruimte voor ondernemerschap: Teeltondersteunende Voorzieningen	• Rivierbeleving & Recreatieplassen • Gastvrije Binnensteden • Agrotoerisme • Cultuurhistorische landmarks • Regiopromotie
Innovatiekracht	• Toekomstbestendige MKB- en familiebedrijven	• Datagestuurdheid, hightech • Toegevoegde waarde binnen de totale keten (toelevering, productie, verwerking en afzet)	
Arbeidsmarkt & Onderwijs	• Kennescluster ontwikkelen en benutten arbeidspotentieel • Iedereen groeit mee • Impact ondernemen	• Ontwikkelen en benutten arbeidspotentieel	
Lobby & Branding	Een zichtbare regio onder het merk FruitDelta Rivierenland: • Optreden als krachtige netwerksamenwerking/ platform naar de provincie en daarbuiten • Gevoed vanuit de ambities op de economische speerpunten uit dit document Daarmee boeken we, via samenwerking, resultaten voor onze regio. Denk daarbij aan het realiseren en behouden van een prettige werk-, woon- en leefomgeving. Daartoe zetten we een combinatie in van communicatie, evenementen en inhoudelijke lobby.		
Mobiliteit	• MIRT: - *A2 knooppunt Deil - Vught* - *Goederencorridors (A15)*		
Verduurzamen	• Uitvoeren RPW: - *Toekomstbestendige bedrijventerreinen*	• Circulariteit	

Overzichtstabel **uitdagingen** per speerpunt

- Vitaal in crisistijd versus imago
- Stimuleren gebruik alter-natieve modaliteiten
- Stimuleren schone brandstoffen

- Licence2produce: netwerken & verbinden
- Bereikbaarheid en ontsluiting
- Energie en watergebruik

- Recreatieve routes versterken

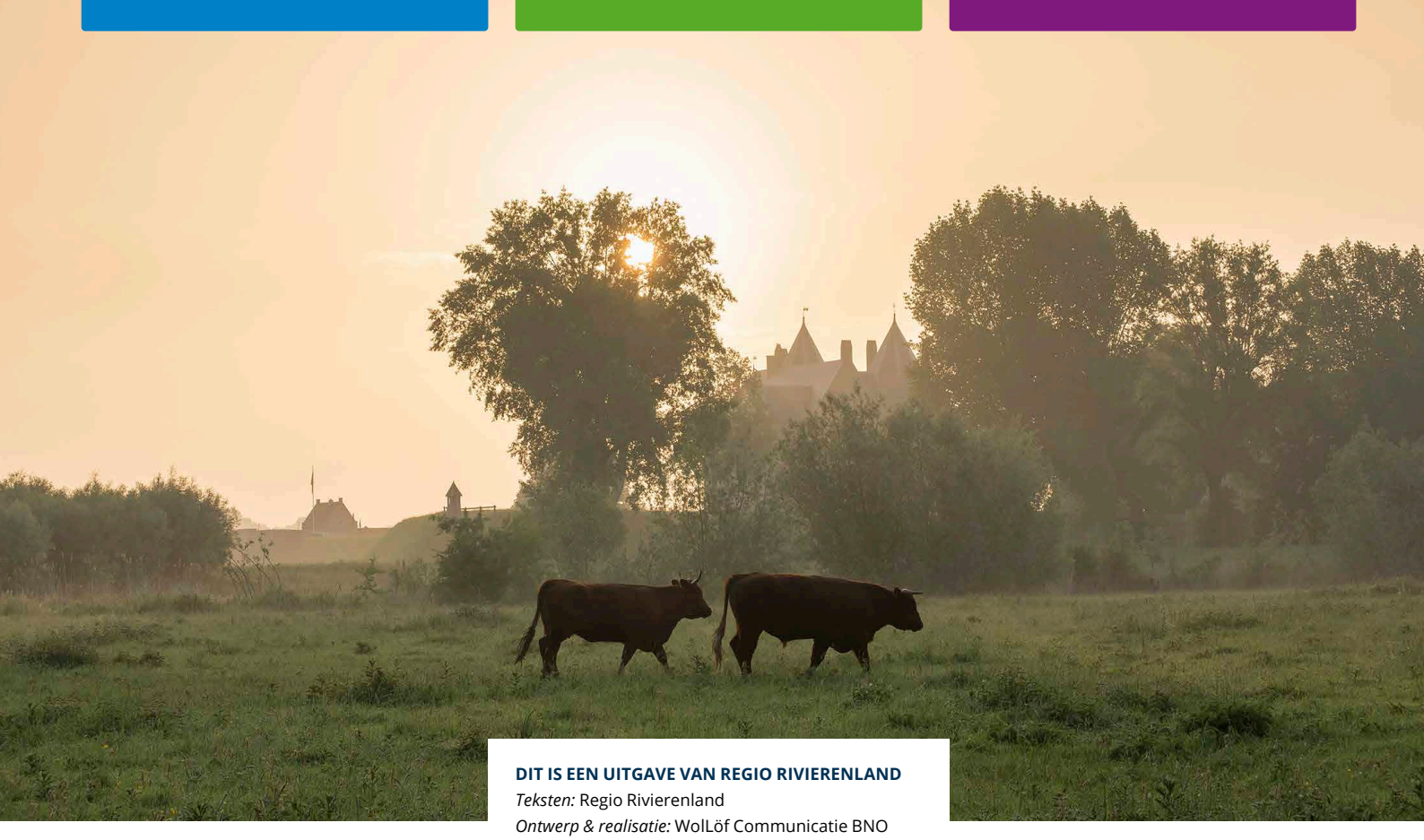

DIT IS EEN UITGAVE VAN REGIO RIVIERENLAND
Teksten: Regio Rivierenland
Ontwerp & realisatie: WolLöf Communicatie BNO

COPYRIGHT © 2021 FRUITDELTA RIVIERENLAND
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opname, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Regio Rivierenland. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.
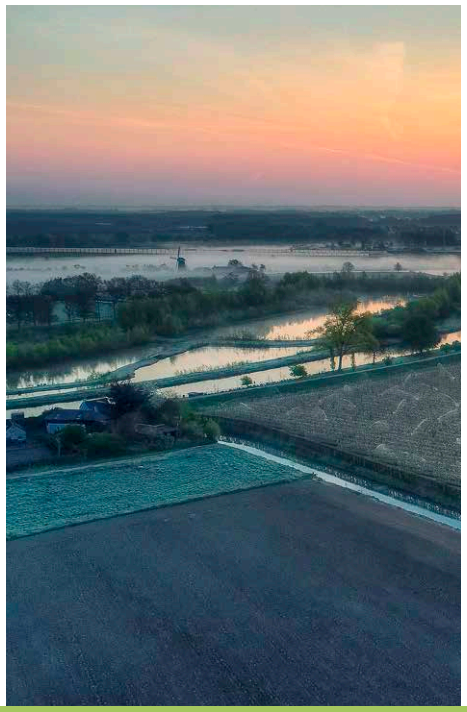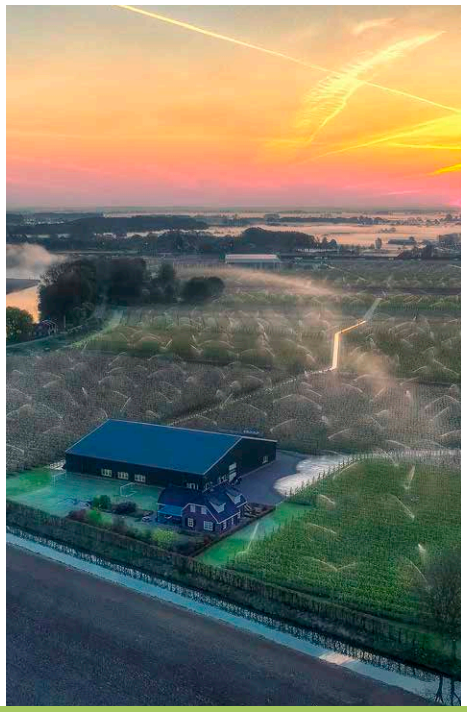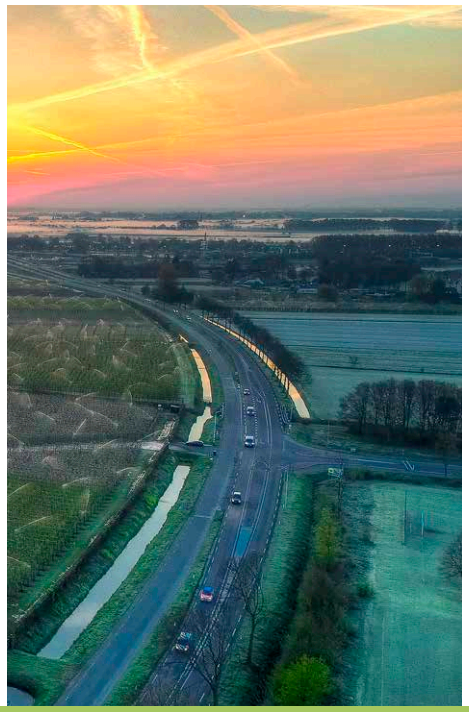
VOOR MEER INFORMATIE EN CONTACT:
WWW.REGIORIVIERENLAND.NL
WWW.FRUITDELTA.NL